

sprotno z meščanskim pivom „Schulverein“. Kdorkoli pije to pivo, naj si zapomni, da je pospeševal germaniziranje naše mladine. Upamo, da se bude vbodoče točilo po vseh slovenskih gostilnah poleg domačega piva in ostalih dobrzanih narodnih čeških piv le češko budje oviško a kiejsko pivo, ki je poleg navedenih vzrokov tudi tako dobro in priznano po vsem Češkem.

Oznanilo. Deželni odbor goriški razglasja: Razpisuje se s tem štiri deželne podpore po 400 kron za dijake z Goriškega, ki so dovršili srednje in stopili v visoke šole. — Te podpore se podeli za I. leto obiskovanja visokih šol, in se bo gledalo na to, da dobita podpori dva dijaka slovenske in dva italijanske narodnosti. Če bi manjkalo dijakov izmed ene rečenih narodnosti, se sme nakazati podpore dijakom druge narodnosti. Podpore se bodo izplačevale v štirih četrletnih odpalčilih na prošnjo deleženca, ki mora izkazati, da je vpisan v vseučiliško matrikulo in pozneje, da obiskuje učilišče. Podpore se podele kot častna posojila proti reverzu podpirancev, odnosno njihovih postavnih zastopnikov, tako da bo podpirani imel to častno posojilo povrnilti deželnemu odboru brez obresti, kadar pride v primerno socialno in materialno pozicijo. Dotične prošnje se imajo podati deželnemu odboru v Gorici pisneno do 31. oktobra 1908. in naj se jim priložijo izpričevala zrelosti, uboštva in vpisa v eno izmed visokih šol. — Razpisujeta se nadalje dva deželna štipendija po 600 kron, ustavljena od dež. zborna s sklepom z dne 10. septembra 1888 v spomin 40letnega vladarstva Nj. V. presv. cesarja Franca Jožefa I. Deležiti se morejo te ustanove dijaki, sinovi očeta, rojenčega, stanujočega in pristojnega v tej grofiji, slušatelji na avstrijskem vseučilišču, na tehniki ali na višjem poljedelskem zavodu, skozi vsa leta visokošolskih študij, držec se obstoječih postavnih predpisov. Prosilci naj podajo svoje vloge deželnemu odboru do 31. oktobra 1908. in naj jim priložijo dokazila o rodu, pristojnosti, o premoženskih razmerah dotičnih družin, o tem, da so vpisani na kakem izmed navedenih učilišč in dosedanjem napredovanju.

Naročajte novi spodnjestajerski nadaljn dnevnik! Pošljite izjavo „Narodni založbi“ v Celju, da se naročite na dnevnik, ki prične izhajati s 1. januarjem 1909. Odgovorite s tem na nemška nasilstva v Ptiju, Celju in Mariboru, da nam pomagate kovati novo ostro orožje proti Nemcem.

Ivan Adamič, v Ljubljani ustreljeni četrtošolec, je dejal, ko so ga umirajočega prenesli v stražnico: „Ne povejte mamici, kaj se je zgodilo, umrla bi še ona!“ Vse je jalo. Pogled na mrtveca je bil grozen, zlasti Adamič v svoji revni obleki in zakrpanih črevlječih izvabija tisočem solze. Tako poroča „Rdeči prapor“ od 23. pret. m.

Slovenskim visokošolcem in abiturientom! Z ozirom na izgredne zadnjih dni in na čedalje bolj rastoče ščuvanje graških nemških nacionalcev proti Slovencem priporočamo slovenskim visokošolcem, naj vzamejo vsi, ki jim le kolikaj dopuščajo razmere, odhodnico iz nemških šol ter naj se vpšejo na češke visoke šole v Pragi, zlasti pa naj se ogibljejo graških visokih šol. Ni tu treba govoriti posebe o veliki moralni in duševni izgubi, ki jo trpe slovenski akademiki v tem provincialnem glavnem mestu, ki izobrazbe željnemu dijaku nikakor ne nudi tega, kar dobi v Pragi v obilni meri v znanstvenem in družbenem oziru! V mestu, kjer je narodna mržnja proti Slovencem tako razvjeta kakor v Gradeu, ni mogoče misliti na mirno kulturno delo. Zato proč od Gradea tudi v tem oziru. Idite v Prago, kjer boste lahko mirno študirali in se pod vodstvom ljubečih vas bratov pripravljali za bodoči poklic v domovini, ki potrebuje dobrih vsestransko izobraženih delavcev. Slovensko občinstvo pa prosimo, naj se ob vsaki prilici spominja „Slovenskega podpornega društva“ v Pragi.

Osebne vesti na Kranjskem. Kandidatinja Leopoldina Abram je postala provizorična učiteljica v Šent Jurju pod Kumom, istotako Ivana Valenčič v Škofji Loki, Ana Bantan v Vavtivi, Ivana Simčič v Justina Modic v Iški vasi, kamor pride tudi Viljem Mazi za provizoričnega učitelja in vodjo.

Tri paralelke na nemški šoli v štirih dneh! Iz Trsta poročajo: Doznavali smo, da je ravnateljstvo c. kr. nemških državnih šol v Trstu zaradi velikega navala otrok poročalo ministrstvu o potrebi odprtja treh paralelk v isti šoli ter da je ministrstvo v štirih dneh odredilo, da se odpro zahtevane tri paralelke na omenjeni šoli. — Tu imamo zopet dokaz o dvojni meri avstrijske vlade, ko gre za Nemce in za Slovane. Tržaški Slovenci že leta in leta prosijo, da bi država sprejela tržaške slovenske šole, a vse zmanjša vključ temu, da je v tržaškem mestu slovenskih šol, za šolo godnih otrok. Za nas so le hitri v osrečevanju z bajonetom in kroglama. Vlada nam vedno le objublja in obljublja. Zopet smo že v šolskem letu in še vedno smo tam, kjer smo bili. Mnogi otroci so se vpisali v slovenske paralelke prvega razreda Ciril-Metodove šole, a šola se še ni pričela, ker vlada še do danes ni izpolnila dane obljube. — In tako so naši šolski otroci na cesti. V našem ljudstvu vse, ter bi moglo priti do resnih izbruhov na-

rodne nevolje. — Posledice naj si pripiše vlada sama, ki ima vedno pripravljen denar za nemške državne in šolske šole, za slovenske pa le prazne obljube. — Videant consules!

Gospodarski boj proti Nemcem. Kakor čitamo v „Domovini“ se sestavi v najkrajšem času v Celju odbor, ki bo organiziral in ki uredi bojkot nemških trgovcev in obrtnikov na Spod. Štajerskem. Odbor se sestavi s pomočjo trgovskih društev in zastopnikov obeh strank.

Značilno za Ptuj. „Slovencu“ poročajo iz Ptuja: Za razpisano mesto na slovenski okoliški šoli pri Ptaju so prosili med drugimi tudi trije trdonemški učitelji iz Schönererjevega volilnega okraja na nemškem Češkem. Neverjetno!

Logaško učiteljsko društvo odkrije v četrtek, dne 8. oktobra, nagrobn spomenik pokojni tovarišici gospe Ivanka Peruškovi v Starem trgu pri Lozu. Odhod iz Bakega ob 7. uri zjutraj. Odkritje je ob 10. uri na pokopališču v Podeckovi. Pred odkritjem sv. maša. Vozovi iz Bakega na razpolago. Tovariši, tovarišice in prijatelji pokonjuje, udeležite se v obilnem številu ter izkašite pokonjici čast, ki jo je v obilni meri zaslužila. Odbor.

Šolsko zdravstvo.

Jaje so sirova ali mehko kuhanata eno najizbornnejših živil. Trdo kuhanata so neprebavljiva, ako jih požiram v velikih kosih; ako jih pa dobro prežvečimo, jih želodec ravno tako lahko prebavljiva kakor mehko kuhanata. Beljak je lažje prebavljiv kot rumenjak; prvi obstoji iz 14 delov kemično čistega beljaka na 86 delov vode, poslednji iz beljaka in nekaterih tolšč. Jajce zadostuje samo, da dà mladi ptici vse v ustvarjanje njegovega telesa potrebne sestavine, pri čemer pa gre v porabo tudi veliki del jajčeve lupine. Ako bi dajali otrokom pojesti z jajcem obenem tudi fino zmleto jajčno lupino, bi jim dajali s tem kako veliko vredno jed, ki bi pošpevala zlasti rast zobovja in kosti. Sirova ali mehko kuhanata jajca so za slabokrvne, bledične, rekonsilente, doječe ženske jako priporočljiva. Takozvane „jajčje jedi“, ki se napravljajo iz jaja z malo moko in veliko masti, veljajo splošno za težko prebavljive. In so tudi, ako jih ne jemo s kruhom in v kruhu dobro prežvečimo. Nasprotno so jedila z veliko moko, ne preveč masti, a s soljo in poprom priporočljiva in morali bi jih na deželi veliko pogosteje uživati, namesto manj redilnega, težko prebavljivega krompirja.

O jagodah so dognali zdravniki, da njihov pospešuje prebavljanje. Trdokuhana beljak zvodenja, ako zliješ nanj jagodnega soka. Komer je predpisal zdravnik sladkorja prosti dieto, sme brez skrbj jesti jagode, ker tisto malo sladkorja, kar ga imajo v sebi, ne škoduje. Ni še povsem dogzano, ali uživanje jagod res kaj pomaga zoper protein, a brez dvojna delajo jagode kri alkalično, ker so bogate na alkaličnih soleh. — Mečnikov je izračunil, da se poraja v prebavljivem aparatu človekovem na dan nič manje kot 128 milijonov bakterij, od katerih je del koristen, drug del pa nevaren. On je mnenja, da je v dosegu dolgega življenga potrebno, da varujemo imenovane organe kolikor se le da pred tujimi bakterijami, in našteta med jedili, ki se jih je iz tega vzroka ogiblje, tudi jagode. Vsekakor je potrebno, da jagode dobro operete, preden jih jestete.

Listnica uredništva.

A. M.: Danes ni nikakor mogoče. Pa prihodnjih! — F. W.: Vemo, kako se godi: očividno protizakonitosti. Bo že drugače! Hočejo mir — pa s takimi pogoji!

Slovenci in slovenke!

Žrtvam 20. septembra 1908, tako nedolžno usmrčenim in ranjenim, se slovenski narod najlepše oddolži s tem, da prispeva v prvi vrsti za oskrbo ponesrečencev, od katerih bo marsikateri pohabljen ali vsaj zelo oslabljen zapustil bolnico, potem pa njihove rodovine, ki so podpore potrebne.

Združeni narodni odbor

se zatoraj obrača do vseh Slovencev in Slovink, da se odzovejo temu rodoljubnemu pozivu in vsak po svoji moči v ta namen prispevajo, prav posebno pa naši denarni zavodi, občine, korporacije itd.

Kot neizbrisno znamenje naše ljubezni do onih dveh, ki sta padla 20. septembra 1908 kot svedoka smrtnega sovraštva, ki ga do nas goji naš narodni nasprotnik, obenem kot opomin k skupnemu delu za prava našega rodu in jezika, pa je tudi potrebno, da jima postavimo

SPOMENIK,

dostojen stvari, za katero sta padla. Slovenci in Slovinkel! Nabirajte in prispevajte, da na ta način ovekovečimo spomin na

naša narodna mučenika!

ZDRAVENI NARODNI ODBOR.

Prispevke, o katerih se bo polagal javen račun, sprejema za združeni narodni odbor g. dr. Alojzij Kokalj, odvetnik v Ljubljani, sprejemajo jih pa tudi upravnštva slovenskih časopisov v Ljubljani, da jih oddajo imenovanemu odboru.

Uradni razpis učiteljskih služb.

Št. 590. Štajersko. 169 1—1

Za politički okraj Ljutomer, to je za šolek okraja Ljutomer in Gornja Radgona se namesti takoj služba okrajskega učitelja s plačo po II. kraj. raz. in z uradnim sedežem v Ljutomeru.

Oben deželnih jezikov popolnoma zmožni prosilec za to službo naj vloži svoje redne opremljene, z dokazom avstrijskega državljanstva obložene prošnje predpisanim službenim potom najdalje do 5. novembra t. l. pri predsedniku okrajskih šolskih svetov Ljutomer in Gornja Radgona v Ljutomeru. Ljutomer, dne 28. septembra 1908.

Št. 16.

Razpis ustanove

„Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ razpisuje s tem dve mesti „Cesarja Franca Jožefa I. jubilejske ustanove za učiteljske sirote na Kranjskem“ v letnem znesku **80 K.**

Ustanova velja za ljudske, srednje in visoke šole, izvzemši bogoslovje, ne oziraje se na kraj, kje dotičnik stanuje.

Pravico do te ustanove imajo: 1. Učiteljske sirote po ocetu in materi; v pomanjkanju teh 2. učiteljske sirote po ocetu; v pomanjkanju teh 3. učiteljske sirote po materi, v pomanjkanju teh 4. učiteljski otroci sploh.

Prošnje opremljene z zadnjima dvema šolskima izpričevaloma in ubožnim listom, naj se pošljejo do **1. listopada t. l.** držvenemu tajniku: Juraj Režek, mestni učitelj v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 1. vinotoka 1908.

Odbor.

Najboljše klavirje

prvovrstnih dunajskih tvornic in harmonije amerikan. sistema prodaja in izposoja

Alfonz Breznik, učitelj „Glasb. Matice“

136 Ljubljana, Gradišče 11. 52 12

Zavod za graviranje in izdelovanje kavčukastih štambiljev

Anton Černe

Ljubljana, Sv. Petra cesta 6.

Uradni in zasebni pečati iz kavčuka in kovine, štambilje za datum, vsakovrstni klisje, monogrami itd. itd. 52 35

Ceniki gratis in franco.

Ustanovljeno 1842. Električna sila. Telefon 154.

BRATA EBERL

tovarna oljnatih barv, laka in firneža v Ljubljani, Miklošičeve ulice 6

nasproti hotela „Union“

priporočata gg. šolskim vodjem in učiteljem v mestu in na deželi njiju priznano najboljši črni, medi 19 52-40

lak za šolske table.

Učiteljska tiskarna —

priporoča sl. šolskim vodstvom in š. svetom za cesarjev 60 letni jubilej krasne

jubilejske karte

na karton z vzbočenim emblemom (naš cesar l. 1848. in 1908.) in primernim besedilom.

Posemne komadi: manjši po 10 h, večji po 20 h. Pri naročilu nad 100 komadov 10% popusta.

113 12-9

Za šolsko mladino najprimernejše in najeejše darilo in spomin na letošnji Jubilej.

Naša narodna mučenika!

Naša narodna mučenika!